

L'al·lèrgia a les picades dels insectes

La reacció al verí pot posar en perill la vida d'algunes persones

José Simón.

Servei d'Al·lèrgia de Sant P
 Sant Pere Claver – Fundaci

Les picades d'insecte poden produir problemes per l'efecte tòxic del verí, com reaccions al·lèrgiques en persones sensibilitzades. S'estima que 1 de cada 10 persones pateix una reacció adversa després d'una picada d'insecte, i només una petita part de la població experimentarà una reacció greu amb perill per a la seva vida. En les reaccions greus el tractament d'elecció és l'adrenalina.

Les abelles i les vespes són les responsables de la majoria de les associades a les picades. Les espècies principals serien les abelles mel (*Apis mellifera*), la vespa germànica (*Vespula germanica*) i la vespa vulgar (*Vespula vulgaris*). Però l'espècie més comú a Catalunya és la paperera (*Polistes dominula*).

La picada d'un insecte pot produir símptomes per la pròpia constitució de reaccions de tipus al·lèrgic en persones sensibilitzades. S'estima que 1 de cada 10 persones pateix una reacció adversa després d'una picada, encara que només una petita part de la població tindrà una reacció greu amb perill per a la seva vida: 0,4% i un 0,8% dels nens i entre un 0,8% i un 4% dels adults. Les persones acostumen a ser apicultors entre 15 i 40 anys, entre els quals el número de reaccions greus augmenta fins al 42%.

La reacció d'una picada, pròpia del verí, és l'enrogiment de la zona, dolor i inflamació de menys de 10 centímetres de diàmetre, segons les propietats de l'insecte injectat. Fins i tot les reaccions més extenses no serien indicatives d'al·lèrgia.

El tractament consisteix en retirar el fibló si ha quedat incrustat a la pell –en el cas de les abelles–, rentar la ferida amb aigua i sabó, posar compreses fredes o gel sobre la zona afectada. Si amb això no n'hi ha prou podem aplicar una pomada de corticoides.

Quan una picada es complica

Les persones al·lèrgiques presenten reaccions importants, que afecten a diversos òrgans del cos. L'anafilaxi és la resposta més greu i consisteix en una combinació de símptomes: picor, inflor de la cara i urticària. En els casos més greus, la persona presenta vòmits, diarrees, dificultat respiratòria, baixada de la tensió arterial, pèrdua de coneixement, i fins i tot un col·lapse cardiorespiratòria que respondria a un xoc anafilàctic. Aquesta reacció pot aparèixer als pocs minuts i posa en perill la vida de la persona. Es calcula que als Estats Units unes 40 persones moren anualment per aquest tipus de reacció.

En persones al·lèrgiques la reacció anafilàctica greu es presenta en el 60% dels casos després d'una picada. Per tant és recomanat contactar amb el metge si alguna vegada ha presentat una reacció al·lèrgica, ja que algunes d'elles poden resultar diagnosticades de l'al·lèrgia al verí es basa en la història clínica de la reacció i la demostració de què existeix una sensibilització mitjançant unes proves cutànies i de laboratori.

La primera opció de tractament per a les reaccions més greus d'anafilaxi és l'adrenalina intramuscular, a més dels antihistamínics i corticoides. El retard en l'aplicació de l'adrenalina pot provocar la mort del pacient. Per tant disposar d'adrenalina és bàsic en persones amb antecedents, que haurien de plantejar-se un estudi diagnòstic i valorar un possible tractament amb vacunes (immunoteràpia), sobretot indicada en apicultors i persones amb risc important de patir una nova picada.

El tractament específic de la immunoteràpia consisteix en l'administració progressiva de dosis de l'al·lèrgen (verí d'insecte que provoca l'al·lèrgia). La finalitat és estimular el sistema immunològic per fer-lo resistent a l'al·lèrgen i evitar la reacció. És un tractament molt efectiu, però cada pacient ha de ser avaluat individualment per l'al·lèrgòleg. El tractament té una durada habitual de 5 anys, però s'hauria de mantenir fins i tot després d'una picada posterior ja no provoqui símptomes. La picada pot passar espontàniament o de forma controlada en un ho-

*"1 de cada 10
 persones pateix
 una reacció adversa
 després d'una pi-*

l'insecte adormit.

Alguns consells

- Recordeu que el risc de picades augmenta a l'estiu
- Eviteu estar prop de contenidors, escombraries, flors, plantes i fruites
- Eviteu moviments bruscos al voltant dels insectes, no solen picar si no són provocats
- Els vestits amb colors cridaners i els perfums atrauen als insectes. No porteu robes amples que permetin entrar els insectes. Porteu sempre sabates si sortiu de casa
- No mengeu ni beveu a l'aire lliure
- Si heu de conduir comproveu sempre que no entren insectes al vehicle durant els viatge, mantingueu les finestres tancades
- Els repel·lents d'insectes pot ser que no protegeixen del tot. La immunoteràpia no anul·la les altres mesures de protecció
- Porteu sempre un braçalet identificador

Llegeix més articles a "[la càpsula](#)"

Visita la web de [Sant Pere Claver - Fundació Sanitària](#)

C. Vila i Vilà, 16 08004 Barcelona | Tel. 93 442 39 03 | info@spcsalut.org | www.spcsalut.org